

Med blick för fåglarna

Bo Kanje med sparvuggla. Bilden är hämtad från SOF:s bok "Holkliv" som kom ut 2009. Foto: Niklas Aronsson

SOF:s verksamhet 2009

Svensk fågelmonitoring bygger till stora delar på insatser av SOF:s medlemmar. Med standarddrutтер, vinterfågelräkning, andräkningar m.m. läggs grunden till den kunskap vi har om förändringar i antal och utbredning. Denna kunskap sammanfattades och utvärderades nyligen i en rapport från Naturvårdsverket. Rapporten publicerades våren 2009 också separat i ett särskilt häfte som skickades till alla SOF-medlemmar ("Hur mår Sveriges fåglar?"). Ett konstaterande var att många av de 255 undersökta arterna har genomgått stora förändringar i antal. Ett stort antal arter har minskat i antal, och ett nästan lika stort antal har ökat, sett ur ett längre perspektiv. Många arter i jordbrukslandskapet visade vikande trender.

Under hösten kom SOF:s efterlängta policy avseende fåglar och vindkraft. Med en gemensam grundsyn kring hur fåglar ska ses i förhållande till exploatering skall fågelskyddsproblem förhindras eller minska.

Stor uppmärksamhet under 2009 hade också det svenska ordförandeskapet inom EU. Inför ordförandehösten presenterade SOF och BirdLife International ett dokument med synpunkter på europeiskt fågelskydd, "Greening Europe". Dokumentet distribuerades till såväl alla EU-parlamentariker som svenska riksdagsledamöter. Att bevara biologisk mångfald och bromsa klimatpåverkan var ett par av meddelandena.

Under året inleddes också ett annat engagemang tillsammans med BirdLife. SOF blev en s.k. "Species Champion". Det innebär att föreningen under en treårsperiod har ansvaret för att samla in pengar till en av världens 190 mest hotade fågelarter. Den art som SOF satsade på är den filippinska apörnen, karismatisk och extremt hotad.

Lars Lindell, ordförande

Sveriges
Ornitologiska
Förening

Översikt

Under SOF:s 65:e verksamhetsår dominerades verksamheten av fågelskyddet. Det gällde både insatser i Sverige och i andra länder, i det senare ofta i samverkan med BirdLife International. SOF:s årsmöte hölls på södra Gotland den 28-29 mars. Inga personförändringar skedde i styrelsen. Vid årsmötet utdelades SOF:s förtjänstplakett till Kenneth Bengtsson från Skåne samt Lars Jonsson, Gotland. Till "Årets fågelskådare" utsågs Kaj Svahn, också från Skåne.

Den sista söndagen i augusti hölls för 18:e gången "Bivråkens Dag" i Falsterbo. Under arrangemanget utsågs tillsammans med kikarföretaget Swarovski "Årets Silvertärna". Priset gick till Karin Persson, Falsterbo, bland annat för mångåriga guidningar vid Falsterbo fågelstation med sammantaget många tusen åhörare. I Stockholm avvecklades SOF:s kansli i väntan på en omorganisation av den centrala fågelskyddsverksamheten. SOF:s stora bibliotek donerades till SLU i Uppsala, där det monterades upp i en särskild SOF-avdelning. Vid Ottenby fågelstation på södra Öland gjordes under året en förstärkning i form av en heltidsanställd stationschef.

Fågelintresse

Den sista helgen i januari arrangerades för fjärde gången "Vinterfåglar inpå knuten". Deltagandet under helgen ökade igen (totalt drygt 12 000 rapportörer). Återigen fanns talgoxen som den mest talrika besökaren på fågelmatningarna. Flera hundra av rapportörerna kom i samband med räkningen att bli medlemmar i SOF, något som påtagligt bidrog till ytterligare ett år med rekordhög medlemsantal i SOF.

Den 22–23 maj var SOF medarrangör i den numera traditionella "tälthelgen" vid Ottenby. Den första helgen i oktober genomfördes, också traditionellt, "Euro BirdWatch". Helgen var stormig – sett till vädret – och flera ovanliga havsfågelarter kom därför med i rapporteringen.

Arbetet med att hitta en modell för att integrera riks- och re-

gionalföreningarna fortsatte. Målet är att hitta ett medlemssystem där medlemmar bara ska behöva betala en avgift, men ändå bli medlemmar av såväl riks- som regionalförening.

Fågelskydd

Det sammantagna arbetet under året var mycket omfattande. Insatser gjordes praktiskt taget på alla håll och kanter i Sverige. I norr tog SOF åter upp kravet på en nationalpark i Sjaunja och Stubba. I samband med att en ny nationalpark invigdes på Kosteröarna (den 29:e nationalparken i Sverige) publicerade SOF ånyo detta krav, den här gången undertecknat av trettio "naturkändisar". I norr fortsatte också konflikten kring en vindkrafts-etablering i lågfjällsområdet Sjiska i Lappland.

För Umeälvens delta kom det sista domstolsutlåtandet, varmed naturvårdsärendet slutligen var förlorat, åtminstone sett till just den platsen. Järnvägen kommer att dras igenom deltaområdet, och områden kommer att tillskapas som kompensation för de värden som förloras. Ett annat våtmarksärende gällde Vesan i västra Blekinge. En dragnings av E22-an kommer att beröra våtmarken, men potentialen som ett större restaureringsprojekt spolieras inte. SOF:s samverkan med Sveaskog och Våtmarksfonden för att återskapa våtmarker i skogen fortsatte planenligt, med många färdiga objekt.

Ett av SOF:s större projekt var "Fåglar i jordbrukslandskapet". Gårdar inventeras och lantbrukare ges rådgivning avseende fågelskyddet. Under året fortsatte publiceringen av olika artfakta-blad, där lantbrukare och myndigheter får råd kring fågelfaunan i odlingslandskapet. Projektet genomfördes i samverkan med Hushållningssällskapet.

Just fåglar i jordbrukslandskapet blev en del i den konferens kring biologisk mångfald som genomfördes i Nässjö i november. Konferensen arrangerades av de fyra ledande biologiska föreningarna i Sverige: SOF, Svenska Botaniska Föreningen, Sveriges Entomologiska Förening och Sveriges Mykologiska Förening. Utifrån de medverkande föreningarnas perspektiv belystes naturvårdsproblem i odlingslandskapet.

SOF var fortsatt engagerat i FSC, miljömärkningssystemet för skog. Under året slutfördes ett förslag till ny standard, vilket också godkändes av internationella FSC. Bland naturvårdsaktiva noterades en utbredd kritik mot FSC, vilket bör leda vidare till analyser av hur stor nytta systemet har för biologisk mångfald i skogen. I FSC-rådet fortsatte SOF att föra fram frågan om systemets efterlevnad och trovärdighet.

I januari uppmärksammades att ett par toppskarvar (helt fredade i Sverige) hade skjutits i Bohuslän. Det polisanmälades, men inget åtal väcktes. SOF gjorde då en anmälan till Justitieombudsmannen, men inte heller JO gick vidare. Kontentan var, vilket var en verifiering av tidigare erfarenheter, att jaktbrott är ytterligt svåra att beivra i Sverige. Under året ändrades jakttider för några fågelarter, där förbättringar erhöles. Trots förslag utökades inte jakten på brunand, snatterand och riporna. Andra jaktfrågor hade inte fullt så positiva utfall. Främst handlade det om regeringens syn på rovdjur och förvaltningen av dessa. I det stora hela lyfte regeringen fram rovdjur utifrån ett jägarperspektiv och inte med en ekologisk helhetssyn. En konsekvens av det blev att steg inleddes mot en regional förvaltning av rovdjur.

Skarven tog åter igen ett steg in i debatten. I en uppsats betraktades mellanskarven som inplanterad i Europa och gavs benämningen "den kinesiska skarven". Detta bemöttes bland annat genom att visa på den historiska utbredning rasen har från östra Europa till just Kina och östra Asien.

Thomas Liebig ringmärker mesungar i en holk under överinseende av Isa och Moa Aronsson. FOTO: NIKLAS ARONSSON

Det organisatoriska fågelskyddsarbetet i föreningen förändrades under 2009. Den fågelskyddskommitté som funnits inom SOF i flera decennier ersattes av ett nätverk av engagerade personer. Två undergrupper startade, en med människor som deltar i länsstyrelsernas "rovdjursgrupper" och en med "allmänt fågelskydd". I den senare gruppen behandlades bland annat jaktfrågor. Genom att etablera nätverk möjliggörs för fler personer att kunna delta. En projektjänst för fågelskydd (deltid) inleddes också under året. En del i den tjänsten gällde underhåll av IBA-databasen för Sverige.

Efter ett mycket omfattande remissarbete fastställdes SOF:s vindkraftspolicy under sommaren. Policyn ska fungera som ledlinje och nämnare när det gäller hur fågelfaunan ska betraktas i samband med vindkraftsetableringar.

Avslutningen på 2009 års fågelskyddsarbete blev trist med tanke på de stora förväntningar som fanns på klimatmötet i Köpenhamn, men där inte mycket infriades.

Forskning och fältstudier

SOF:s forskningskommitté fördelade 150 000 kr. ur tre av SOF:s fonder till 16 olika forskningsprojekt. Årets forskningspris tilldelades Clas Hermansson för sina mångåriga arbeten med tranor och insatser med fågelstudier vid Hornborgasjöns fältstation.

Berguv var 2009 års riksinventeringsort. Arbetet skedde inom ramen för ett större projekt, där SOF skall försöka belysa svårigheter i berguvs återetablering i Sverige.

SOF:s raritetskommitté behandlade ca 170 nya rapporter varav nära 75 % godkändes för publicering. Bland dessa fanns en ny art för landet: gulbrynad sparv i Uppland i januari–april.

Återgranskningar av äldre fyndmaterial genomförs i takt med att ny kunskap tillförs inom olika ämnesområden, och under 2009 gjordes en större genomgång över samtliga fynd av gulärlor av rasen *feldegg* liksom ett motsvarande arbete för rödstjärtar av rasen *samamiscus*. Resultatet från den förra presenterades utförligt i VF nr 4 2009. Den årliga rapporten publicerades i *Fågelåret*.

Kommitténs diarium homogeniserades, och finns nu i en samlad digital form. Kommitténs arkiv fick också en översyn och förvaras nu i arkivskåp på Ottenby fågelstation.

I mars genomfördes ett rrk-möte i Uppsala där fågelrapporteringen och dess administration behandlades. Flertalet rrk i Sverige samt representanter för Svalan deltog.

För sjunde året svarade den nationella rapportkommittén (NrK) för den årliga fågelrapporten i *Fågelåret*. Kommittén samarbetar med landets rrk för att sammanställa rapporten. I rapporten följs trender i fågellivet liksom arter med stort naturvårdsintresse. Sedan några år publicerar NrK och Raritetskommittén en gemensam rapport. De data som ingår i rapporten är kvalitets-säkrade, tillgängliga och sökbara i Artportalen.

Taxonomikommittén bevakade under året forskningsresultat i alla de viktiga vetenskapliga tidskrifterna och distribuerade dessa artiklar inom kommittén och dess s.k. Referensgrupp. Kommittén arbetade också tillsammans med den europeiska sammanslutningen av olika taxonomikommittéer, AERC-TAC, med en uppdatering av ett gemensamt europeiskt dokument för ett försök att få största möjliga samsyn gällande vilka fågeltaxa som skall få ändrad artstatus eller ändrade vetenskapliga namn. Under året pågick en listning av fågeltaxa som kan komma att få ändrad status.

Under åren 2000–05 genomfördes en sjöfågelinventering i Stockholms skärgård. Räkningarna var en uppföljning av en omfattande kartläggning som skedde 1971–76. I slutet av 2009

Tommy Järås med unge av tobisgrissla i annorlunda typ av holk. Bilden hämtad från "Holkliv". FOTO: NIKLAS ARONSSON

kom slutrapporten från den senaste inventeringen. Påtagliga förändringar konstaterades, med arter som både ökade och minskade i antal.

Ett mångårigt projekt kring en detaljerad beräkning av hur många fåglar det finns i Sverige gick in i en slutfas. Arbetet utförs av en arbetsgrupp där flera av de medverkande har anknytning till Lunds universitet.

Under 2009 avslutades ett arbete, finansierat av Naturvårdsverket, där statusen för stor- och smålommen i Sverige summeras. Båda arterna har höga naturvårdsvärden såväl ur svenskt som europeiskt perspektiv.

SOF:s förslag till namn på alla världens fåglar var under året på remiss.

I "Projekt Jaktfalk", SOF:s samarbetsprojekt med Jämtlands läns ornitologiska förening, deltog 14 personer i arbetet med att följa hur det går för arten. Detta var det 16:e året i följd som projektet genomförde inventeringar och uppföljande bokkontroller av jaktfalkreviren i Jämtlands- och Härjedalsfjällen.

År 2009 var ett riktigt bottenår för smågnagare och ripor. Den extremt dåliga riptillgången och rippföryngringen föranledde länsstyrelsen att för första gången avlysa ripjakten i delar av Jämtland.

I projektområdet var 22 jaktfalkrevir besatta, men bara åtta par lyckades få fram ungar. Medeltalet blev 0,91 unge per besatt revir. Tre ungfåglar märktes med satellitsändare. Liksom flertalet tidigare sändarstudier på jämtländska jaktfalkar visade även årets undersökning att unga jaktfalkar på hösten gärna drar åt nordväst, in i norska fjällområden.

Ottenby fågelstation

Året präglades av nystart till följd av nya tjänstestrukturer. En fast chef, Magnus Hellström, ansvarar nu för verksamheten. Verksamhetens grundpelare – ringmärkning, inventeringar, uppdragsforskning och det utåtsyftande arbetet med turismen – ligger dock fast, och dominerade arbetsuppgifterna under året. Totalt ringmärktes 18 306 fåglar, varav 11 989 fångades inom

Havsfågelskådning vid Hovs hallar i Skåne. FOTO: MIKAEL ARINDER/SKÅNSKA BILDER

ramen för den standardiserade verksamheten i stationsträdgården. Den senare siffran ligger tydligt under medelvärdet för 1972–2008.

Revirkarteringar genomfördes i en provruta i Mellersta lunden samt över hela Schäferiängen. Starinventering i Kristinelund samt Norra lunden genomfördes som brukligt, liksom de regelbundna räkningarna av rastande vadare i Sandviksområdet.

Bland de projekt som genomfördes inom ramen för uppdragsforskningen kan nämnas ett större arbete med insamling och registrering av fåstingar, fjäderprovtagning för isotopanalyser hos gräsand, beteendestudier av hur fåglar uppträder vid ringmärkning samt framtagande av genetiska markörer för några andararter. Dessutom bedrevs fortsatt fångst och provtagning med avseende på övervakning och kartläggning av aviär influensa, och totalt insamlades 4 640 prover från andfåglar, måsar, tärnor och vadare i detta syfte.

Antalet guidningar har sjunkit stadigt under senare år, och 2009 guidades totalt 1 339 personer fördelade på 102 grupper. Utöver de traditionella guidningarna genomfördes 14 födelsedagsguidningar, dvs. personliga heldagsguidningar.

Under året påbörjades en fas av upprustning (både ut- och invändig) av fågelstationen med tillhörande byggnader. I samband med detta gjordes skötselplaner för de olika byggnaderna på udden.

Med start under 2009 ger fågelstationen nu ett nyhetsbrev, *Nytt från udden*, tre gånger årligen. Nyhetsbrevet ger information om Ottenby och SOF till allmänhet, skolor, redaktioner och andra nyfikna, men ska också underlätta kontakten med folk som tidigare varit engagerade i verksamheten.

Under våren påbörjades grävarbeten på udden och Schäferiängarna som förberedelse för en utsättning av gröNFLäckiga paddor. Utplanteringen skedde i början av oktober.

I övrigt genomfördes större insatser med nytillverkning av burar för vadarfångst, kontrolläsning av äldre ringmärkningsdata samt skanning av fågelstationens publikationer (tillgängliga på www.ottenby.se).

Internationell verksamhet

Under 2009 gick SOF med i BirdLife Internationals stora satsning på de mest hotade fågelarterna, Preventing Extinctions. Det globala projektet fungerar efter två huvudlinjer: att engagera

s.k. species champions respektive species guardians. I den förstnämnda verksamheten gäller det att finansiera den verksamhet som skall utföras av de senare. SOF:s åtagande gäller den filipinska apörnen, där insamlingsverksamheten slog väl ut med hela 180 000 kronor insamlade mellan 1 juli och årsslutet.

Fågeljakten på Malta aktualiserades återigen under året. Efter en tvetydig dom i EU-domstolen gavs vissa möjligheter att medge vårfångst på flyttande fåglar. I samband med ett europeiskt BirdLife-möte på Malta under hösten introducerades en kampanj för att sätta ett politiskt tryck på Malta att inte överväga vårfångst.

I Vitryssland påbörjades en ny treårsperiod med fortsatt föreringsutveckling. Stödet till den nationella BirdLife-partnern APB sker i samverkan med SIDA:s Forum Syd. I det fortsatta arbetet är kontaktgrupper på de olika universiteterna en ny samverkansform. SOF gav under året också stöd till APB:s fältstation i Turow, vid floden Pripjat.

SOF:s mångåriga samverkan med APLORI i Nigeria fortsatte med väletablerade projekt. Ett sådant är en plantskola, där tusentals plantor av träd och buskar drivs upp för att ge fruktträd eller, på lång sikt, ved. Mer grundläggande fågelbiologi handlar det om i det delprojekt som gäller klippamarant (Rock Firefinch). I projektet ingår också en uppföljning av snarlika fåglar – eventuellt en ny art – i andra delar av Nigeria. Ytterligare ett delprojekt är "Bush meat project". I det arbetet studeras indirekta effekter av den i Afrika mycket utbredda småviltsjakten. Det handlar om förändrad konkurrens, minskad fröspridning m.m. Samtliga projekt i Nigeria handleds av SOF-anknuten personal på plats.

Som vanligt medverkade SOF i många verksamheter inom BirdLife International. Det gällde inte minst ekonomiskt stöd till både verksamhet i hela världen och i Europa särskilt avseende EU:s fågelskyddsarbete.

Tidskrifter och böcker

SOF:s publikationer – "Vår Fågelvärld", "Fågelåret" och "Ornis Svecica" utkom på sedvanligt sätt. Nummer 3 av "Ornis Svecica" var ett specialhäfte om populationstrender hos svenska fåglar. Årsboken "Fågelåret" utkom för sjuttonde året.

Under året utkom boken "Holkliv", där Niklas Aronsson berättar om olika sorters holkar och deras skötsel, men också om människor med passion för holkar.

Information, hemsida och medlemservice

SOF-Net hade ett fortsatt aktivt år. På Ölands södra udde informerades SOF som vanligt om fåglar, fågelstudier och fågel-skydd i "Naturum".

I Naturbokhandeln på Öland skedde sedvanlig försäljning av främst kikare och böcker. Överskottet av försäljningen gick som alltid till SOF:s verksamhet.

Ungdom

Liksom vid "World BirdWatch" året innan skedde i samband med "Fågelskådningens Dag" särskilda ungdomsguidningar. Ungdomsläger genomfördes på Utlängan i Blekinge och vid Ånnsjön i Jämtland. Det senare lägret hade formen av en kurs i bland annat inventeringar.

AviFauna

Under 2009 genomförde AviFauna det tjugofjärde verksamhetsår med resor världen över. 320 resenärer deltog på årets resor vilket var en minskning av deltagarantalet jämfört med toppåren 2007 och 2008. Trots den ekonomiska krisen under 2009 kunde AviFauna genomföra sitt reseprogram i stort sett som planerat. Tre resor ställdes in vilket var en tydlig effekt av finansorn.

Årets resor fördelades på jordklotet med femton resor i Europa, Nordafrika och Mellanöstern, fyra resor i Afrika, fem resor i Asien samt fem resor i Nya Världen och en resa till Australien. Nya resmål för året var Sydindien (januari), Panama och Uganda (februari), Slovakien och Ungern (april), Ochotska havet (maj), Vadehavet respektive Bolivia (augusti) samt Senegal (november).

I AviFaunas strävan efter att ännu bättre miljöanpassa resorna genomfördes för första gången en resa där tåg stod för den stora transportdelen. Resan till Slovakien och Ungern blev premiärresan för den här inriktningen.

AviFaunas hemsida var välbesökt med resepresentationer, dagliga rapporter från resor och bildgalleriet som särskilt nyttjade delar.

På varje resa arrangerad av AviFauna går 150 kronor per deltagare och vecka till AviFaunas fågelskyddsfond. Under 2009 stöttade AviFauna flera olika verksamheter, bl.a. projektet Integrated Sustainable Community Development and Red-fronted Macaw Conservation in Bolivia som drivs av Asociación Armonía. Under AviFaunas resa till Sibirien och Ochotska havet under maj-juni 2009 besöktes bland annat den berömda fågelön Talan. Här bedrivs forskning under primitiva förhållanden vid en fågelstation. Under resan överlämnade HG Karlsson en donation på 5100 kr. för att rusta upp byggnaderna. AviFauna bidrog också till SOF:s insamling till apörn, till Verle gammelskog samt till fågelskydd i Kenya.

Kansli och bibliotek

SOF:s kansli i Ekhagen, nära Riksmuseet, i Stockholm lämnades inför en omorganisation av kansli- och fågelskyddsfunktionerna. Samtidigt donerades SOF:s bibliotek till SLU i Ultuna, där det inom SLU:s bibliotek placerades i en särskild enhet.

Medlemsstatistik

År 2009 ökade SOF:s medlemstal för sjätte året i rad. Det är med aktiva utåtriktade aktiviteter som detta har uppnåtts. Kampanjen, "Vinterfåglar in på knuten", är den största enskilda orsaken men även insatser av våra volontärer vid olika evenemang och vår hemsida SOF-net bidrog till att vi fick kontakt med många intresserade. Sammanlagt fanns vid årets utgång 14 066 med-

lemmar (föregående år 13 109). Medlemmarna var fördelade enligt följande: hedersmedlemmar 6 (6), ständiga medlemmar, 152 (154), årsbetalande medlemmar 13 908 (12 911) varav 229 (227) var ungdomar och 394 (394) var familjemedlemmar. Av de årsbetalande medlemmarna hade 5 741 (5 787) *Vår Fågelvärld* som huvudtidskrift, 5 350 (4 423) *Fågelvännen* och 2 423 (2 307) båda tidskrifterna. Av medlemmarna var 415 (420) bosatta utomlands. Därutöver fanns 152 (141) prenumeranter. Fri- och bytesexemplar av våra tidskrifter gick till 221 (206) mottagare. *Vår Fågelvärld* distribuerades till 8 643 (8 579) adresser, *Fågelvännen* till 7 824 (6 774), *Ornis Svecica* till 1 152 (1 145) och årsboken *Fågelåret 2008* till 3 273 (3 291).

Ekonomi

Det ekonomiska utfallet för föreningen och dess dotterbolag framgår av separata resultat- och balansräkningar. Resultatet för SOFFAB blev klart sämre än föregående år. Det är verksamheten inom AviFauna som drabbades hårt av den finansiella oron i värden. Tre resor fick ställas in och den svaga svenska kronkursen gjorde att kostnaderna blev högre än kalkylerat. Naturbokhandeln klarade sig bättre även om finansorn även där påverkade försäljningen men i mindre utsträckning än vad som kunde befaras. SOFFAB redovisar ett överskott om 7 (531). OFAB, med Naturum och försäljning vid Ottenby, redovisar ett överskott på 179 (39). Resultatförbättringen för OFAB hänger samman med ett ökat besöksantal och ökad försäljning vid udden kombinerat med kostnadsreduktioner. Föreningen redovisar ett underskott om 376 tkr (överskott om 214). Resultatförsämringen beror huvudsakligen på att inga resultatöverföringar har skett från dotterbolagen vilket påverkade föregående års resultat med 484 tkr. Koncernmässigt redovisas ett underskott 191 tkr (överskott om 302). Det ansamlade underskottet i föreningen uppgick till 867 tkr (490) och i koncernen till 158 (+33). I dessa belopp ingår inte de dolda reserver som föreningen har i sin fastighet. Om dessa beaktas är det egna kapitalet positivt i såväl förening som i koncernen.

Den 31 mars 2010

Lars Lindell (ordf.)	Ola Bondesson	Sönke Eggers
Ola Elleström	Rolf Gustafsson	Gunilla Jarfelt
Dennis Kraft	Per-Erik Larsson	Eva Mattsson
Åke Persson	Åke Pettersson	Anette Strand

SVERIGES ORNITOLOGISKA FÖRENING

Stenhusa Gård, 380 62 Mörbylånga

0485-44440, info@sofnet.org

Sveriges Ornitologiska Förening

Ekonomi 2009

Balansräkning (tkr)	not	Föreningen		Koncernen	
		2009	2008	2009	2008
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Byggnader, markanläggningar o mark	B1	200	300	535	684
Maskiner och inventarier	B2	–	–	243	62
Aktier i dotterföretag	B3	200	200		
Långfristiga fordringar dotterföretag	B4	2 500	2 500		
Summa anläggningstillgångar		2 900	3 000	778	746
Omsättningstillgångar					
Varulager	B5	–	–	4 102	4 239
Förskott till leverantörer		–	–	30	51
Fordringar dotterföretag	B6	786	1 206		
Kundfordringar		528	126	1 459	1 154
Skattefordran		37	26	38	68
Övriga fordringar		6	65	50	315
Förutbetalda kostn o uppl intäkter		677	243	1 117	509
Likvida medel och placeringar	B7	12 339	12 117	13 817	13 654
Summa omsättningstillgångar		14 373	13 783	20 613	19 990
Summa Tillgångar		17 273	16 783	21 391	20 736
Eget Kapital och Skulder					
Eget kapital					
Fritt eget kapital					
Balanserat resultat		–490	–706	33	–270
Årets resultat		–377	216	–191	302
Summa Eget Kapital		–867	–490	–158	33
Långfristiga skulder					
Fonder	B8	13 550	12 540	13 550	12 540
Summa långfristiga skulder		13 550	12 540	13 550	12 540
Kortfristiga skulder					
Förskott från kunder		–	–	1 879	1 700
Leverantörsskulder		537	463	1 060	1 136
Övr kortfr skulder		148	73	424	153
Förutbetalda medlemsavgifter	B9	2 544	2 340	2 545	2 340
Övr upplupna kostn o förutbet intäkt		1 361	1 857	2 091	2 834
Summa kortfristiga skulder		4 590	4 733	7 999	8 163
Summa Eget Kapital och Skulder		17 273	16 783	21 391	20 736
Ställda säkerheter					
Fastighetsinteckningar	B10	2 118	2 118	2 118	2 118
Företagsinteckningar	B10	–	–	2 950	1 950
Ansvarsförbindelser	B10	–	–	2 550	1 550

Sveriges Ornitologiska Förening Ekonomi 2009

Resultaträkning (tkr)	not	Föreningen		Koncernen	
		2009	2008	2009	2008
<i>Intäkter</i>					
Försäljning		2 023	1 928	24 123	25 793
Övriga intäkter		8 177	6 916	9 556	8 361
<i>Summa intäkter</i>		10 200	8 844	33 679	34 154
Kostnader	Ö1	-10 420	-9 051	-33 305	-33 457
<i>Resultat före avskrivningar</i>		-220	-207	374	697
Avskrivningar	R1	-100	-100	-226	-188
<i>Resultat efter avskrivningar</i>		-320	-307	148	509
<i>Finansiella intäkter och kostn</i>					
Valutakursdifferenser		-8	19	-8	19
Ränteintäkter från dotterbolag		227	234		
Övriga ränteintäkter		1	42	2	51
Övriga räntekostnader		-276	-256	-277	-258
<i>Summa finansiella poster</i>		-56	39	-283	-188
<i>Resultat efter finansiella poster</i>		-376	-268	-135	321
Extraordinära intäkter	R2	0	484	-	-
<i>Resultat före skatter</i>		-376	216	-	-
Skatter		-	-	-56	-19
Nettoresultat		-376	216	-191	302

Noter och kommentarer till resultat- och balansräkningarna:

Alla belopp i tusentals kronor (tkr). Belopp inom parentes avser föregående års värden.

Not R1. Avskrivningar

Avskrivningarna i SOF:s resultaträkning, 100 (100) avser i sin helhet byggnader, markanläggningar och mark.

I koncernens resultat fördelar sig avskrivningarna enligt följande: Maskiner och inventarier, 77 (39). Byggnader, markanläggningar och mark, 149 (149).

Not R2 Extraordinära intäkter

I föreningen redovisas föregående år som extraordinär intäkt 484 vilka avser ränteintäkter från SOF Försäljnings AB avseende tidigare år. I och med denna reglering föregående år fanns inga gamla oreglerade mellanhavanden kvar och ingen motsvarande post finns i årets redovisning.

Not B1 Byggnader markanläggningar och mark

Anskaffningsvärdet för SOF:s fastighet L.a Brunneby 4:5, Mörbylånga, Öland, uppgår till 2 336 (2 336) och ackumulerade avskrivningar till 2 136 (2 036). Uppdelning på byggnad, markanläggningar och mark har inte gjorts. Fastighetens taxeringsvärde uppgick till 1 059 (875) varav 547 (547) utgjorde byggnadsvärde. SOF äger fågelstationsbyggnaden och fågelmuseet vid Ottenby men ej själva fastigheten. Anskaffningen av byggnaderna är i sin helhet redovisad som kostnad. Byggnaderna är taxerade som specialenhet och icke åsatta något taxeringsvärde.

På SOF:s fastighet L.a Brunneby 4:5 befintliga ekonomi-

byggnader och markanläggningar ägs av SOF men disponeras av SOFFAB som till väsentlig del har byggt om dessa. Av SOFFAB aktiverade kostnader för dessa ombyggnader uppgår för byggnaderna till 1 235 (1 235), ackumulerade avskrivningar till 925 (888) och bokfört restvärde till 310 (347). Markanläggningarnas anskaffningsvärde uppgår till 260 (260), ackumulerade avskrivningar till 235 (223) och bokfört restvärde till 25 (37). Taxeringsvärdet för byggnaderna uppgick till 1 108 (1 108).

Not B2 Maskiner och inventarier

Föreningens maskiner och inventarier är helt avskrivna sedan 31/12 1997. Sedan 1995 har inga anskaffningar balanserats utan samtliga har redovisats som omkostnader.

Summan av anskaffningsvärden för maskiner och inventarier i dotterbolagen uppgick till 2 554 (2 256) och ackumulerade avskrivningar till 2 311 (2 194).

Not B3 Aktier i dotterbolag

SOF:s innehav av aktier utgjordes av:

	% innehav	Nominellt värde	Bokfört värde	
			2007	2006
Bolag				
SOF Försäljnings AB	100	SEK 100	100	100
Ottenby Försäljn. AB	100	SEK 100	100	100
Summa			200	200

Not B4 Övriga långfristiga fordringar på dotterbolag

Beloppet 2 500 (2 500) avser i sin helhet fordringar på SOFFAB.

Not B5 Lager

Varulagret i dotterbolagen är upptaget till det lägsta av anskaffningskostnaden respektive verkligt värde. Inkursansrisker har därvid beaktats. Föreningens lager av äldre egenproducerade böcker och andra försäljningsartiklar har helt skrivits ner och är således inte upptaget till något värde i balansräkningen. Nya böcker utges inom SOFFAB och ingår i detta bolags lagervärden.

Not B6 Kortfristiga fordringar på dotterbolag

Av beloppet 786 (1 206) avsåg 460 (702) fordringar på OFAB, och 326 (504) fordringar på SOFFAB.

Not B7 Likvida medel och placeringar

Av de likvida medlen i föreningen 12 339 (12 117) fanns 6 317 (5 770) placerat i aktier och räntebärande placeringar. Placeringsarnas marknadsvärde uppgick till 8 939 (5 893).

För koncernen uppgick de likvida medlen till 13 817 (13 654) varav 6 317 (5 770) i placeringar.

Checkräkningskrediter uppgick till följande belopp:

	2009-12-31		2008-12-31	
	Limit	Utnyttjat	Limit	Utnyttjat
SOFFAB	1000	0	1000	0
Summa	1000	0	1000	0

Not B8 Fonder

Under året insamlade medel för SOF:s åtagande som "Species Champion" för den filippinska apören har tillfört fågelskyddsfonden 241 tkr. Dessa medel kommer att användas under åren 2010-2012.

Av Jubileumsfondens kapital var vid utgången av året 1 941 (1 732) och av Fågelskyddsfondens kapital var 592 (540) placerat på speciella bankkonton, i aktier eller fonder. På samma sätt var hela kapitalet i Eric Schönbecks fond och Björn Bergströms och Laila Johanssons stipendiefond placerade. Resterande fondkapital är integrerat i föreningens tillgångar. För den senare delen har

fonderna tillförts en ränta om fyra (fyra) procent från föreningen. Fonderna är upptagna till anskaffningsvärde eller det lägre värde som motsvarar tillgångarnas kursvärde vid årsskiftet. För de fondmedel som är placerade utanför föreningen finns ett övervärde om 2 622 (123).

Not B9 Förutbetalda medlemsavgifter

I beloppet ingår även förhandsbeställda årsböcker och prenumerationsavgifter.

Not B10 Ställda säkerheter

För föreningens och dotterbolagens skulder och avsättningar har säkerheter ställts av föreningen i form av fastighetsinteckningar om 2 118 (2 118) och av dotterbolagen i form av företagsinteckningar om 2 550 (1950).

Not B11 Ansvarsförbindelser

Beloppet i koncernen inkluderar resegarantier för AviFaunas verksamhet.

Not Ö1 Personal och löner

Kostnaderna för löner och ersättningar, inklusive sociala kostnader, uppgick i föreningen till 3 167 (2 547) och i koncernen till totalt 7 818 (7 706). Härav utgjorde pensionskostnader i föreningen 94 (45) och i koncernen 296 (211). Medelantalet anställda var i föreningen 7 (6) varav 71 % män (79 %) och i koncernen 19 (18) varav 56 % män (60 %).

Not Ö2 Redovisningsprinciper

Koncernredovisningen omfattar moderföreningen SOF, samt dotterbolagen SOF Försäljnings AB och Ottenby Försäljnings AB. Koncernredovisningen har i huvudsak utarbetats enligt god redovisningssed.

I SOF, som är en ideell förening, förekommer vissa redovisningssituationer som inte förekommer i affärsdrivande verksamhet och som ger upphov till speciella effekter i redovisningen. Exempel på detta är tillgångar som finansieras genom speciella anslag varvid inga värden på tillgången tas upp i redovisningen.

SOF:s fonder 2009 (tkr)

Ingående kapital	Tillfört/ Avkastning	Använt	Utgående kapital	Varav disponibelt	
Jubileumsfonden	3 763	96	82	3 777	3 777
Erik Schönbecks fond	2 986	275	–	3 261	680
Elis Wides fond	1 600	63	58	1 605	38
Fågelskyddsfonden	1 265	766	297	1 734	1 733
Gustaf Danielssons fond	1 172	47	32	1 187	106
Elsa Lagerlöfs fond	363	14	–	377	112
Björn Bergströms och Laila Johanssons stipendiefond	310	173	–	483	–
Ständiga medlem fond	290	11	–	301	–
Framtidsfonden	205	8	–	213	–
Forskningsfonden	187	108	97	198	198
Ottenby Strandängsfond	160	6	–	166	166
S. & H. Westerlunds fond	105	4	–	109	22
Familjen Jönssons fond	83	3	–	86	86
Lilly Maria Palms fond	51	2	–	53	17
Summa	12 540	1 576	566	13 550	6 935